

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

MENOVÝ PREHĽAD
FEBRUÁR 1994

I. REÁLNAEKONOMIKA

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Ukazovatele		1993						1994	
		1.Q. ^{1/}	1.H. ^{3/}	3.Q.	Okí.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.
HDP	(mld. Sk, s.c.)	41,6	84,9	44,9			42,4*/		
	(%) ^{1/}	-5,5	-5,3	-4,3			-1,4*/		
Výroba ^{1/}	Priemysel (%)	-16,6	-15,2	-13,5	-12,6	-8,6	-9,7	4,5	3,2
	Stavebníctvo (%)	-21,1	-21,8	-23,6	-24,4	-28,6	-27,8	-1,2	-14,9
Nezamestnanosť	(tis. osôb)	306,1	318,1	350,0	351,6	357,8	368,1	379,2	376,0
	(%)	12,0	12,5	13,7	13,8	14,0	14,4	14,9	14,8
Zahraničný obchod ^{4/}	Vývoz	19,0	41,4	66,2			92,3	8,7	
	(mld. Sk, f.o.b.)	21,2	52,8	83,7			126,0	10,9	
	Saldo (mld. Sk)	-2,2	-11,4	-17,5			-33,7	-2,2	

^{1/} Zmena oproti rovnakému obdobiu m.r.,

^{2/} Q. - štvrťrok,

^{3/} H. - polrok,

^{4/} Kumulatívne hodnoty,

* Údaje za 4. Q.

Februárové výsledky vo vývoji **priemyselnej produkcie** možno v porovnaní s rovnakým mesiacom minulého roka a s predchádzajúcim mesiacom hodnotiť takto:

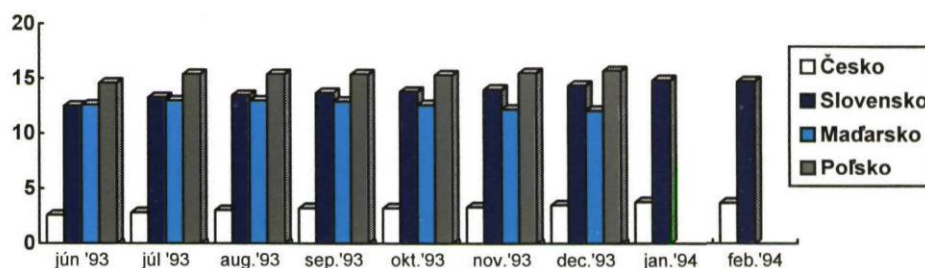
- objem priemyselnej produkcie dosiahol výšku 29 849 mil. Sk, čím predstihol hodnotu februára 1993 o 2 344 mil. Sk (o 3,2 %), ale zároveň mierne zaostal za predchádzajúcim mesiacom o 51 mil. Sk, t.j. o 2,3 %;
- priemerná denná produkcia (1 492 mil. Sk) zaostala za úrovňou januára o 3 mil. Sk;
- produktivita práce na pracovníka oproti predošlému mesiacu poklesla o 503 Sk, ale predstihla februárové výsledky minulého roka o 6 784 Sk, t.j. o 7,8 %;
- vo februári sa predala produkcia za 32 041 mil. Sk, čím predaj zaostal za januárom o 327 mil. Sk, súčasne však prevýšil februárový predaj v roku 1993 o 3 886 mil. Sk;
- priaznivé výsledky sa dosiahli v predaji na vývoz (11 796 mil. Sk), v porovnaní s januárom (zvýšenie o 1 704 mil. Sk), ako i s hodnotou dosiahnutou vo februári 1993 (o 1 940 mil. Sk);
- stále sa zvyšuje podiel súkromného sektora na priemyselnej produkcii (február 1993 18,8 %, január 1994 20,3 %, február 1994 21,7%).

Objem **stavebnej produkcie** v hodnote 2 351 mil. Sk sa opätovne znížil, oproti januáru o 112 mil. Sk (o 6,4 %) a oproti porovnateľnému mesiacu roka 1993 o 377 mil. Sk, t.j. o 14,9 %;

- súbežne s poklesom stavebnej produkcie sa znížila priemerná denná produkcia o 5 mil. Sk oproti januáru a o 18 mil. Sk oproti februáru 1993;
- značný bol pokles produktivity práce na pracovníka (o 1 151 Sk menej ako v predchádzajúcom mesiaci, o 987 Sk menej ako vo februári 1993);
- stavebné práce v tuzemsku poklesli oproti januáru o 135 mil. Sk, vzrástli však v porovnaní s februárom 1993 o 109 mil. Sk;
- objem vývozu stavebných prác do zahraničia stúpol o 55 mil. Sk v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom, zaostal však za vývozom vo februári 1993 o 60 mil. Sk;
- podiel súkromného sektora na objeme stavebnej produkcie stúpa, a to z 55 % vo februári 1993 na 60,9 % v januári 1994 a 62,9 % vo februári 1994.

Vo februári sa rast **miery inflácie** znížil na polovicu. Úroveň spotrebiteľských cien sa zvýšila o 0,7 %. Oproti decembru 1993 bola tým úroveň spotrebiteľských cien vyššia o 2,1 %. Opäť najpomalšie rástla cenová úroveň potravín, ktorá sa vo februári zvýšila o 0,4 %. Ceny priemyselného tovaru sa zvýšili o 0,6 %. Najväčší rast zaznamenali ceny služieb (zvýšenie o 1,7 %). V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka bola vo februári cenová úroveň vyššia o 15,3 %.

Vývoj miery nezamestnanosti (v %)

Počet nezamestnaných sa vo februári znížil o viac ako 3,1 tis. na 376 tis. osôb. Miera nezamestnanosti tým poklesla na 14,8 %. Najmä v dôsledku sprísnených podmienok evidencie a hmotného zabezpečenia v nezamestnanosti poklesol počet novoevidovaných o 12,6 tis. osôb. Zvýšil sa počet vyradených z evidencie nezamestnaných na 23,9 tis. osôb (+1,6 tis. osôb).

Stále mierne klesá počet spoločensky účelných pracovných miest u fyzických osôb a miest na verenoprospešných prácach. Výrazne vzrástol počet podnikov (na 60) pracujúcich na skrátenú pracovnú dobu, v ktorých pracovalo 4,5 tis. pracovníkov.

Miera nezamestnanosti poklesla v 26 okresoch a vzrástla v 12 okresoch. Najväčšia miera nezamestnanosti bola opäť v Rimavskej Sobote (26,7 %) a najnižšia v Bratislave (4,3 %).

II. VONKAJŠIA EKONOMIKA

Ukazovatele	1993						1994	
	1.Q.	1.H.	3.Q.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.
Bežný účet ^{1/} Saldo v konvertibilných menách (mld. Sk)	-0,9	-6,0	-6,7			-21,5 ^{*/}		
Devízové rezervy ^{2/} (mil. USD)								
Bankový systém	797,5	870,0	1 324,1	1 337,1	1 333,9	1 420,5	1 334,1	1 392,0
Komerčné banky	605,7	619,4	750,0	791,9	818,7	952,7	933,3	1 010,0
NBS ^{3/}	191,8	250,6	574,1	545,2	515,2	467,8	400,8	382,0
Hrubá zahraničná zadlženosť (mld. USD) ^{2/}	2,4	2,3	3,0	3,0	3,0	3,0		
Priemerný devízový kurz ^{4/}								
SKK/USD	29,096	29,002	30,149	32,227	32,891	32,968	33,389	33,344
SKK/DEM	17,794	17,838	18,333	19,758	19,365	19,283	19,160	19,182

^{1/} Kumulatívne hodnoty

^{4/}

Kura devíza stred

^{2/} Ku koncu obdobia

^{*/}

Predbežné údaje

^{3/} So zlatom v účtovnej hodnote 42,22 USD/oz

Celkové devízové rezervy NBS vo februári oproti predchádzajúcemu mesiacu poklesli o 18,8 mil. USD. Stav devízových rezerv NBS k ultimu februára bol 422,7 mil. USD. Rozhodujúcou mierou tento pokles ovplyvnilo januárové prekročenie hraničného limitu na clearingovom účte s Českou republikou vo výške 89,7 mil. DEM (USD ekvivalent 51,5 mil. USD), ktorého splátka v prospech ČNB bola poukázaná začiatkom februára. Pokles devízových rezerv ovplyvnilo aj zníženie objemu menových swapov oproti predchádzajúcemu mesiacu o 14,5 mil. USD, splátky pravidelných štvrtročných poplatkov MMF vo výške 6,9 mil. USD a mierne pasívne saldo dlhovej služby vo výške 0,35 mil. USD. Pozitívny dopad na vývoj devízových rezerv v tomto mesiaci malo aktívne saldo predajov a nákupov devízových prostriedkov na devízovom fixingu NBS v objeme 32,6 mil. USD a tiež zvýšenie objemu prijatých devízových depozit o 20 mil. USD oproti predchádzajúcemu mesiacu.

III. MENOVÝ VÝVOJ

Ukazovatele	1993						1994	
	1.Q.	1.H.	3.Q.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.
Miera inflácie								
Mesačná (%) ^{1/}				1,4	1,1	0,6	1,4	0,7
Ročná (%) ^{2/}	11,7	14,2	21,2	22,9	24,3	25,1	1,4	2,1
Peňažná zásoba M2 ^{3/} (%) ^{4/}	-3,3	0,4	3,4	4,2	6,5	18,1	16,9	17,1
Úvery komerčných bánk (%) ^{4/7/}	2,0	6,8	8,7	10,3	11,2	13,6	-0,8	-1,3
Vklady v komerčných bankách (%) ^{4/7/}	1,6	3,0	5,1	7,4	9,5	18,6	-2,2	-2,6
Diskontná sadzba (%)	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	12,0 ^{5/}	12,0	12,0
Lombardná sadzba (%)	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0	6/	6/
Priemerná medzibanková úroková sadzba SKIBOR (%)								
7 dní	14,14	16,44	18,29	17,27	16,10	15,05	16,57	18,63
14 dní	14,64	16,88	18,51	17,50	16,35	15,64	16,79	18,89
1 mesiac	15,35	17,44	18,82	18,07	16,52	16,22	17,27	19,12

^{1/} Ku koncu obdobia

^{5/} Od 20.12.1993

^{2/} December predchádzajúceho roka = 100. zmena

^{6/} Od 20.12.1993, aukčná úroková sadzba + 1%

^{3/} M2 = obeživo, neterminované vklady, terminované vklady a úspory, vklady v cudzej mene

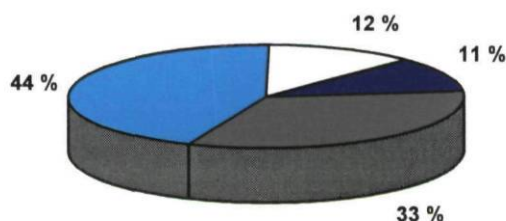
31.12.1993 = 100. zmena

^{4/} 1.1.1993 = 100. zmena

Peňažná zásoba vyjadrená **menovým agregátom M2** vzrástla vo februári o 0,5 mld. Sk (o 0,2 %). Peňažný **agregát M1** poklesol o 0,5 mld. Sk a **kvázipeňaze** vzrástli o 1,0 mld. Sk. V rámci agregátu M1 došlo k výraznejšiemu poklesu neterminovaných vkladov (o 2,0 mld. Sk) pri súčasnom náraste obeživa v mimobankovom obehu o 1,5 mld. Sk. Na prírastku kvázipeňazi sa podieľalo zvýšenie vkladov v cudzej mene o 0,6 mld. Sk a korunových terminovaných depozit o 0,4 mld. Sk. *Stav peňažnej zásoby* predstavoval koncom februára 251,2 mld. Sk.

Podiel jednotlivých komponentov na M2

(február 1994)

■ Obeživo

■ Neterminované vklady

■ Terminované vklady

□ Vklady v cudzej mene

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Primárne korunové vklady nebankových subjektov v peňažných ústavoch a NBS dosiahli vo februári 200,3 mld. Sk a oproti januáru poklesli o 1,5 mld. Sk, t.j. o 0,7 %. Na tomto poklese sa rozhodujúcou mierou podieľalo zníženie vkladov štátnych podnikov o 2,3 mld. Sk. Vklady obyvateľstva poklesli o 0,3 mld. Sk (o 0,3 %) a ich úhrnný stav koncom februára predstavoval 112,9 mld. Sk. Vklady súkromného sektora sa znížili o 0,7 mld. Sk a predstavovali 31,6 mld. Sk. Úbytok vkladov čiastočne eliminovali medzimesačné prírastky (vo výške 1,6 mld. Sk) vkladov organizácií, ktoré zatiaľ neboli zaradené do ekonomického sektora, organizácií, ktorým neboli pridelené identifikačné čísla, ako aj organizácií pod zahraničnou kontrolou vo výške 0,2 mld. Sk. V porovnaní s februárom 1993 boli vklady súkromného sektora vyššie o 10,6 mld. Sk (o 50,5 %) a obyvateľstva o 4,1 mld. Sk (o 3,8 %). Vklady vládneho sektora boli nižšie o 10,1 mld. Sk (o 56,6 %) a štátneho sektora nižšie o 0,2 mld. Sk (o 0,6 %).

Vklady domácich a zahraničných právnických a fyzických osôb **v cudzej mene** sa zvýšili o 0,7 mld. Sk, t.j. o 2,2 % oproti januáru a ich celkový stav sa zvýšil na 32,0 mld. Sk.

Objem vkladov v slovenských korunách a cudzej mene koncom februára poklesol pod ich januárovú úroveň o 0,8 mld. Sk, t.j. o 0,3 %, najmä v dôsledku poklesu vkladov v slovenských korunách. Celkový objem predstavoval sumu 232,3 mld. Sk.

Stav **korunových úverov** k 28.2.1994 vo výške 255,7 mld. Sk vo februári tohto roka poklesol o 2,1 mld. Sk, t.j. o 0,8 % v porovnaní s ich objemom koncom januára 1994.

Najvýraznejšia bola medzimesačná zmena vyjadrená poklesom korunových úverov v čiastke 2,9 mld. Sk (o 42,6 %) pre vládny sektor. Súkromný sektor nezaznamenal oproti predchádzajúcemu mesiacu podstatnú zmenu (+0,1 mld. Sk). V sektore obyvateľstva sa výška pôžičiek (18,0 mld. Sk) oproti januáru znížila o 0,3 mld. Sk. Zníženie korunových úverov sčasti eliminoval prírastok úverov štátnemu sektoru v objeme 1,1 mld. Sk (0,9 %).

Medzimesačné zvýšenie **úverov v cudzej mene** o 0,7 mld. Sk zvýšilo ich celkový objem na 9,7 mld. Sk.

Objem korunových úverov a úverov v cudzej mene koncom februára dosiahol 265,4 mld. Sk. Po vylúčení korunových úverov vládneho sektora vo výške 3,9 mld. Sk tvorili úvery poskytnuté podnikom a obyvateľstvu v korunách a cudzej mene 261,5 mld. Sk.

Úverový priestor pre bankový sektor na poskytovanie úverov podnikom a domácnostiam bol na 1. štvrtrok 1994 stanovený vo výške 256,3 mld. Sk, čo predstavuje pokles oproti východiskovému stavu k 1.1.1993 o 8,3 mld. Sk (index 96,9 %). Podľa predbežných výsledkov k 28.2.1994 boli peňažnými ústavmi poskytnuté úvery podnikom a domácnostiam v celkovom objeme 261,1 mld. Sk, čo predstavuje oproti globálne stanovenému limitu pre celý bankový systém prekročenie o 4,8 mld. Sk (plnenie na 101,9 %). Uvedený vývoj pôsobí rizikovo na dodržanie stanoveného objemu úverov na 1. štvrtrok 1994 i v súvislosti s tým, že oproti mesiacu január došlo vo februári k rastu úverov o 1,6 mld. Sk.

Možnosť refinancovania obchodných bánk bola vo februári výrazne obmedzovaná vo všetkých formách, čo sa prejavilo v celkovom objeme poskytnutých **refinančných úverov NBS**, ktorý dosiahol k 28.2.1994 výšku 3,4 mld. Sk, čo je pokles oproti predchádzajúcemu mesiacu o 3,9 mld. Sk. Na celkovom refinancovaní sa čiastkou 1,7 mld. Sk podieľal aukčný refinančný úver (50,0 %) a rovnakým objemom zmenkové obchody. Lombardný úver nebol ku koncu februára čerpaný.

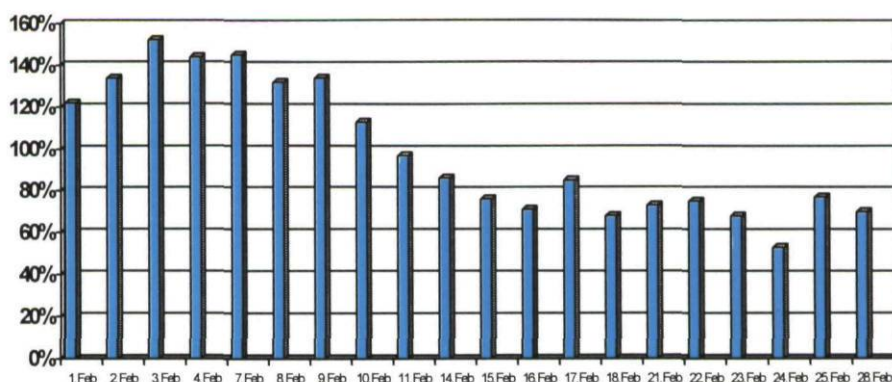
Priemerná výška **aukčných úverov** ponúknutých do aukcie vo februári sa znížila na 0,9 mld. Sk (z 1,5 mld. Sk v januári). Požiadavky obchodných bánk boli v priemere o 75 % vyššie oproti ponúknutým objemom. Priemerná úroková sadzba od začiatku roka predstavovala 17,3 %. Vo februári malo záujem o aukciu 10 až 12 bánk, uspokojených bolo maximálne 5 bánk.

Obmedzenia v **zmenkových obchodoch** sa prejavili v zastavení nákupu zmeniek NBS dňom 11.2.1994. Od uvedeného termínu sa uskutočňoval len spätný odpredaj, čím došlo k zníženiu objemu zmenkových obchodov oproti predchádzajúcemu mesiacu o 0,9 mld. Sk. Približne rovnakým tempom poklesli zmenky na podporu exportu a reeskont zmeniek. Objem zmenkových obchodov na podporu privatizácie zostal nezmenený (10,5 mil. Sk).

Systémové zmeny vo formách refinancovania sa prejavili v nulovom objeme **lombardného úveru**. Redistribučné úvery čerpali k 28.2.1994 dve banky v celkovej sume 33,4 mld. Sk. Ich stav sa znížil oproti východisku o 210 mil. Sk.

Percentuálne plnenie povinných minimálnych rezerv

(február 1994)

Po uplatnení metodologickej zmeny súvisiacej s **povinnými minimálnymi rezervami** mali obchodné banky stanovený mesačný priemer 13,5 mld. Sk. Skutočný mesačný priemerný stav rezerv bol 13,3 mld. Sk, čím došlo k naplneniu PMR za celý bankový systém na 98,1 %.

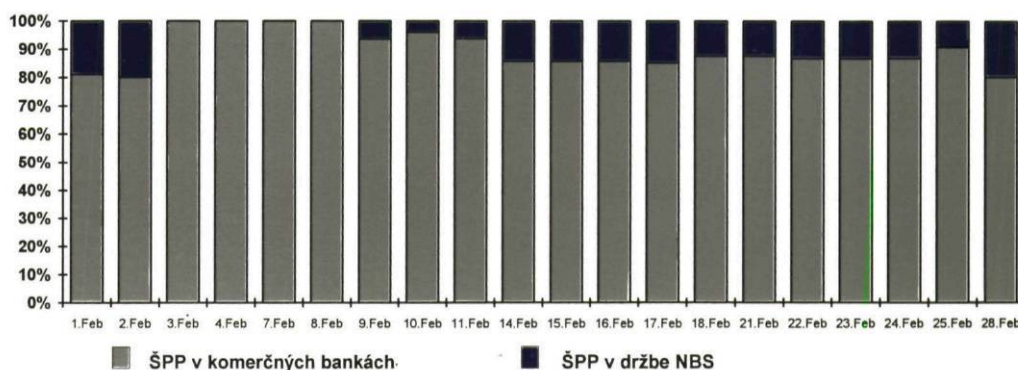
V priebehu februára Ministerstvo financií SR pristúpilo k štyrom riadnym emisiám **štátnych pokladničných poukázok**. Objem obchodovateľných poukázok na trhu v prvých deviatich dňoch mesiaca predstavoval asi 4 mld. Sk, čo však nestačilo na úplné vykrytie schodku ŠR SR. Dňa 10. februára sa na trhu krátkodobých cenných papierov umiestnil väčší počet poukázok, čím vzrástol objem ŠPP na trhu na 6,3 mld. Sk. Takýto objem poukázok bol vzhľadom na vývoj rozpočtu postačujúci.

Jediným zdrojom refinancovania boli obchody so ŠPP, najmä REPO obchody. Úrokové sadzby na primárnom trhu sa pohybovali od 15,28 % do 15,47 % p.a. Naďalej pokračovala tendencia nárastu účasti nebankových subjektov na primárnom trhu ŠPP. Koncom mesiaca mali nebankové subjekty v držbe cca 27 % celkového počtu emitovaných poukázok.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Podiel NBS a komerčných bánk na držbe štátnych pokladničných poukázok

Vo februári na **primárnom kapitálovom trhu** pokračoval predaj štátnych dlhopisov emisie č. 007, z ktorých bolo predaných za 50 mil. Sk formou periodických aukcií, čím sa celkový objem predaných dlhopisov zvýšil na 702 mil. Sk, t.j. 70,2 % z emitovaného objemu.

V prvom februárovom týždni sa začalo na Burze cenných papierov Bratislava (BCPB) obchodovať so štátnymi dlhopismi emisie č. 006. Počet emisií štátnych dlhopisov, s ktorými sa obchodovalo na BCPB sa tým zvýšil na tri.

Štátne dlhopisy emisie č. 004 boli na BCPB zobchodované v sume 2,4 mil. Sk, čo predstavuje oproti predchádzajúcemu mesiacu nárast o 16,8 %. Dlhopisy sa predávali za nezmenenú cenu 122 %, t.j. za 6,1 tis. Sk, čo predstavovalo čistý výnos do splatnosti 14,8 %.

Štátne dlhopisy emisie č. 006 sa na BCPB zobchodovali za 127 tis. Sk a uskutočnili sa priame obchody za 25,8 tis. Sk, čo celkovo predstavovalo objem obchodov za 152,9 tis. Sk. Z ceny 101 %, t.j. 5,0 tis. Sk a čistého výnosu do splatnosti 16,9 % v prvej polovici mesiaca sa v druhej polovici mesiaca cena zvýšila na 103 %, t.j. 5,1 tis. Sk a čistý výnos do splatnosti poklesol na 15,8 %. Tento nárast ceny bol zapríčinený zvýšeným dopytom po tomto druhu cenného papiera. Obchodovanie so štátnymi dlhopismi emisie č. 005 sa neuskutočnilo.

Spolu sa na BCPB zobchodovali štátne dlhopisy (okrem štátnych rehabilitačných dlhopisov) za 2,603 mil. Sk, čo predstavuje 1,64 % z objemu obchodov s cennými papiermi na BCPB v mesiaci február.

IV. VLÁDNY SEKTOR

Ukazovatele		1993						1994	
		1.Q.	1.H.	3.Q.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.
Štátny rozpočet	Príjmy (mld. Sk) ^{1/}	23,0	64,4	104,6	115,2	129,7	144,5	7,1	16,7
	Výdavky (mld. Sk) ^{1/}	34,0	79,2	120,5	132,0	145,7	167,5	11,8	23,4
	Saldo (mld. Sk)	-11,0	-14,8	-15,9	-16,8	-16,0	-23,0	-4,7	-6,7

^{1/} Kumulatívne hodnoty

Príjmy štátneho rozpočtu vo februári dosiahli hodnotu 9,6 mld. Sk a oproti alikvotnému podielu z ročnej rozpočtovanej čiastky boli nižšie o 0,8 mld. Sk. Výdavkovú časť negatívne ovplyvnila ďalšia preddavková úhrada štátu do poisťných fondov v objeme 2,7 mld. Sk (určená na rozbeh Národnej poisťovne) a splátka prekročenia hraničného úveru v clearingovom zúčtovaní s Českou republikou.

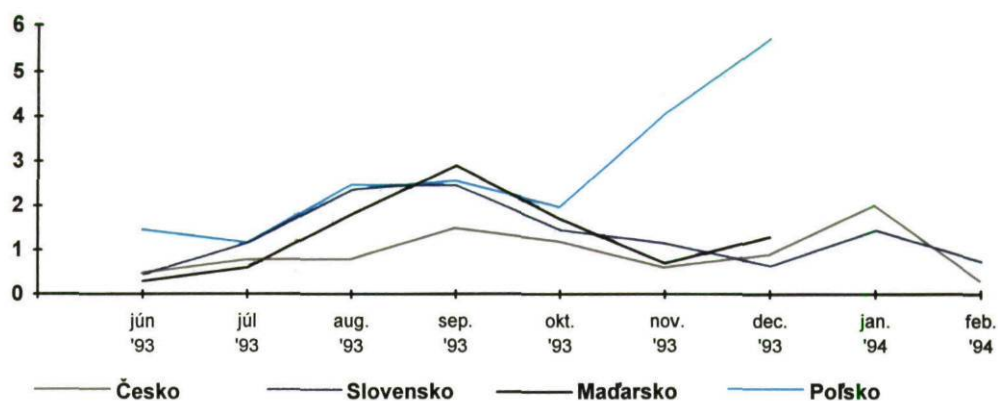
Po zohľadnení týchto vplyvov dosiahli **rozpočtové výdavky** vo februári hodnotu 11,6 mld. Sk. Celkovo oproti stavu k 31.1.1994 sa rozpočtový deficit prehĺbil o 2,0 mld. Sk (zo 4,7 na 6,7 mld. Sk). Uvedený schodok (6,7 mld. Sk) bol vo výške 6,0 mld. Sk vykrytý emisiou a následným predajom štátnych pokladničných poukázok a čiastku 0,7 mld. Sk úverovala Národná banka Slovenska ako technický debet.

Vzrast deficitu sa prejavil aj v **čistej pozícii vlády voči bankovej sústave**, ktorá sa zhoršila oproti januáru o 1,8 mld. Sk a ku koncu februára dosiahla hodnotu 59,5 mld. Sk. Z tejto čiastky Národná banka Slovenska úverovala 50,9 mld. Sk a komerčné banky 8,6 mld. Sk. Oproti stavu k 1.1.1994 teda došlo za dva mesiace k nárastu vnútornej vládnej zadlženosti o 6,0 mld. Sk.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Vývoj indexu spotrebitelských cien (v %)

V. INFORMÁCIE

- Guvernér NBS Vladimír Masár a ďalší predstavitelia NBS a MF SR absolvovali od 12.4.1994 štvordňovú pracovnú návštevu v Moskve. Zúčastnili sa na 59. zasadaní Rady medzinárodnej investičnej banky (MIB) a 82. zasadaní Rady medzinárodnej banky pre hospodársku spoluprácu (MBHS). Schôdza MIB bola venovaná riešeniu zadlženosti členských krajín a hľadaniu východísk zo zložitej finančnej situácie MIB a MBHS a perspektívam ich činnosti.
- Slávnostným položením základného kameňa sa 6.4.1994 začala v Košiciach výstavba pobočky NBS - prvej špecializovanej budovy centrálnej banky v SR.
- Prezident Slovenskej republiky Michal Kováč vymenoval 11.4.1994 za viceguvernéra Národnej banky Slovenska Mariána Juska.
- Dňa 18.2.1994 bola vo Washingtone podpísaná zmluva medzi Svetovou bankou zastúpenou K. Dervišom, riaditeľom pre centrálnu Európu, a Slovenskou republikou zastúpenou chargé d'affaires SR P. Bernátom o poskytnutí pôžičky ERL vo výške 80 mil. USD. Pôžička bola poskytnutá na vyrovnanie krátkodobej nerovnováhy platobnej bilancie a tvorí devízové rezervy SR. Zmluva po splnení právnych náležitostí nadobudla platnosť v marci 1994.

Vydáva:
NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Štúrova 2, 818 54 Bratislava

Odbor verejných informácií NBS
tel.: 364 349, 210 34 05, 210 34 14
fax: 210 34 12